

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio decimanona sacri concilii Basiliensis celebrata die martis .vii.
septembris in qua fuerunt pronunciata decreta in materia grecorum
necnon iudeorum et neophitorum

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio decimanona

Ita et hec sancta Synodus necessaria illam declarationem de generali concilio auctoritate in dicto Constantien. concilio promulgata sub eodem qui legitime congregata generale concilium faciens ecclesiam catholicam militate representans potestatem a christo immediate habet et cui quilibet cuiuscumque status vel dignitatis / etiam si papalis existat obedire tenet in his que pertinent ad fidem ad extirpationem scismatis / et ad generale reformationem ecclesie in capite et in membris. Item declarat quod quicumque cuiuscumque status vel dignitatis / etiam si papalis existat qui mandatis statutis siue ordinationibus aut preceptis huius sancte Synodi / et cuiuscumque alterius concilii generalis legitime congregati super premissis seu ad ea pertinentibus factis vel faciendis obedire contumaciter contempserit nisi resipuerit eodigne penitentie subijciatur et debite puniatur etiam ad alia iuris subsidia si opus fuerit recurrendo. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basiliensi. sollemniter celebrata. vi. Kalendas Julii ante nonam a natiuitate domini. M. cccc. xxxiiij.

¶ Sessio decimanona sacri concilii Basiliensis. celebrata die martis. vij. septembris in qua fuerunt pronuntiata decreta in materia grecorum necnon iudeorum et neophitorum.

Alter sancta generalis synodus Basiliensis in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiam representans. Ad perpetuam rei memoriam. Sicut pia mater pro filiorum salute semper anxiosa est / nec vnquam desinat donec si qua inter ipsos dissensio sit sopita fuerit. Sic et multo amplius sancta mater ecclesia que filios ad perpetuam vitam regenerat omni conatu laborare consuevit / vt oes qui christiano nomine censentur fraternam charitatem custodiant. Quamobrem huius sancte synodi ab initio sue congregationis precipue cura fuit recens illud Bohemorum antiquumque grecorum dissidium prorsus extinguere / et eos nobiscum in eodem fidei et charitatis vinculo perpetuo copulare. Bohemos igitur viciniores primo / deinde grecos per nostras litteras et oratores pro sancta vniione faciendam cum omni charitate ab hoc sacro concilio vocauimus. Et quamquam bohemos negotium multa ab initio non solum difficile sed pene impossibile estimarent nostrosque tanquam superuacuos / et inuiles iudicarent labores. At tamen dominus noster Iesus christus cui nihil impossibile est sic salubriter ipsam rem vsque ad hanc diem direxit / vt multo amplius hec ipsa bohemosum vocatio ecclesie sancte pro fuerit quam multi potentissimi exercitus qui sepe Bohemiam armata manu ingressi sunt. Que res eo ampliore spem nobis prebet / vt hanc grecorum vniionem cum omni fiducia et constantia prosequamur. Quod quidem eo libentius aggredimur

Sessio decimanona

quod ipsos ad hanc vntionē plurimū affectos conspiciamus. Ut primus enim serenissimus grecoꝝ imperator / et patriarcha cōstantinopolita- nus per nostros requisiti sunt oratores mox tres insignes viros de his qui apud eos magne vident auctoritatis. Quorū primus ipsum im- peratorē consanguinitate attrinet ad hanc sanctā Synodū destinariē sufficienti ipsius imperatoris mandato cum bulla aurea et eius ma- nu propria subscripta / ac patriarche litteris munitos qui taz in gene- rali cōgregatione quam coram cōmissarijs nostris feruentissimū Im- peratoris et patriarche totiusq; ecclesie orientalis ad hanc vntionē de- sideriū exponētes. Nos mirū in modū ad tam sancti operis psecutio- nem pulsant ac quotidiē excitant. Duo inter alia firmiter cōstanterq; asserentes vntionē ipsam nisi in Synodo vniuersali in qua tam ecclesia occidentalis quam orientalis cōueniat fieri nullatenus posse. Et in ea synodo si fiant vt infra conuentū est omnino ipsam vntionē securam. His auditis summa nobis leticia ac iocūditas nimirū accessit. Quid enim ecclesie catholice felicius / gloriosiusq; contingere vnq; posset q̄ q̄ tot orientales populi qui numero hominum ab his qui nostre fidei sunt non multū distare videntur in eadē nobiscū fidei vnitare cōiungā- tur. Quid vtilius aut fructuosius ab exordio nascētis ecclesie popu- lus christianus vidit vel audiuit q̄ q̄ tam diuturnuz perniciōsumq; scisma penitus extirpet. Unde et aliam reipublice deo ppicio vtilitatē accrescere cōfidimus quontā et hac vntione cum facta fuerit plurimos et nephanda Sabumeti secta ad fidē catholicā cōuertī sperandū est. Quid igitur p tam pijs ac salutaribus rebus per christifideles temp- tandū faciendūq; non esset. Quis catholicus pro tanto nominis chri- stiani et orthodoxe fidei incrementō nō modo caducā huius mūdi sub- stantiā sed et corpus et animā exponere nō deberet. Quo circa omnē co- giratū nostrū iactantes in deum qui facit mirabilia magna solus. Ve- nerabiles sancte romane ecclesie cardinales p̄sidentes sedis apostoli- ce patriarchā anthiocenū archiepiscopos Episcopos abbates magi- strosq; et doctores in numero competētī deputauimus / vt vna cū ip- sis Grecoꝝ ambasiatoribus rem istam tractare / et quo ordine ad exe- cutionē deducenda esset / et p̄spicere deberent qui tam inter se q̄ cum ipsis oratoribus sepenumero cōuenientes / habito inter se digesto cō- cilio ad infra scripta cum ipsis deuenerūt capitula / que postea secūduz morem huius sacri cōcilij per sacras deputatiōnes mature delibera- ta ac deinde per generalē congregationē conclusa firmataq; solēnter extiterunt. Quorū tenor vna cum mandato ipsius domini imperato- ris sub bulla aurea sequit et est talis.

Ambasiatores serenissimi dñi Imperatoris grecoꝝ et dñi patri- arche cōstantinopolitani videlicet dñs Demetrius p̄thouestia- rius paleologus methordides. Venerabilis isidorus abbas monaste- rij sancti Demetrii / et dñs Johannes dissipatus eiusdē imperatoris

Sessio decimanona

familiaris cōuenientes cū dñis deputatis sacri cōcilij. Primo exposuerunt. Quod si ecclesie occidentali placeret vt hec synodus constantinopolim celebraret ecclesia orientalis proprijs expensis ibidē cōueniret/ nec oportere vt ecclesia occidentalis prelatis orientalibus aliquas expensas faceret. Quinimo ipse dñs imperator in quibus posset platis latinis constantinopolim venturis subueniret. Sin autē placeret vt prelatis ecclesie orientalis ad terras latinorum pro p̄dicta Synodo accederent necessarium foret propter legitimas causas vt expensis ecclesie occidentalis venirent. Et cum dictis dñis deputatis videretur multis de causis banc vniōnē posse fieri comodius in hac ciuitate Basiliensi. vbi actu cōcilium cōgregatum est sepe ac multū apud ipsos oratores insteterunt hic locus pro hac sancta vniōne eligeret offerretes impensas ad hoc necessarias. Sed ipsis oratoribus respondētibus/ q̄ cū instructiones l̄mitate de ceteris locis per ipsos imperatorem et patriarcham eis date sine non possunt hunc locum eligere qui in ipsis instructionibus nominatus nō esset/ dñi deputati sacri concilij cognoscētes salūtā ac p̄fectam ipsius concilij intentionē que est pro honore dei et p̄fectu fidei catholice nullis parcatur laboribus et impensis iudicauerunt nō expedire vt p̄ter locum dumtaxat tantū bonū negligeret. Acceptorūt igitur si placeat sacro concilio vnum de locis inferius nominādis cum hoc q̄ sicut inferius est conuentū mittant aliqui vel aliquis ad ipsum dñm imperatorem patriarcham et alios quibus persuadeat per efficaces rationes vt in hac ciuitate Basiliensi. velint assentire. Loca nominata sunt calabria anchona vel alia terra maritima bononia mediolanū vel alia ciuitas in italia. Extra italiā buda in hungaria wyenna i austria et ad vltimū subaudia. Conuenerunt tandem dicti dñi deputati cum ipsis dñis ambasiatoribus in his que sequūt/ si sacro cōcilio placeant. Primo dicti ambasiatores pmiserunt quod ad huiusmodi Synodū cōuenient Imperator grecorum et patriarcha constantinopolitanus/ et ceteri tres patriarche et archiepiscopi et Episcopi/ et alij ecclesiastici qui comode venire poterūt. Similiter veniant ab omnibus regnis et dominijis que subiiciunt ecclesie Grecorum cū plena potestate et mandato vallato iuramento et alijs clausulis oportunitis tam ex parte secularium dominorum q̄ prelatorum. Item q̄ mittent vnus vel plures ambasiatores ex parte sacri concilij cum octo milibus ducatorum pro faciēda cōgregatione prelatorum ecclesie orientalis ad constantinopolim que octo milia expēdit ab ipsis ambasiatoribus sacri concilij prout dño imperatori/ et ipsis ambasiatoribus sacri concilij videbit̄. Ita tamē q̄ si dicti plati nolent constantinopolim venire vel postq̄ in constantinopoli venerint nollet ad synodū p̄dictam accedere/ tunc teneat dñs imperator reddere dictis ambasiatoribus sacri concilij quicquid pro ea re expenderit. Item q̄ ecclesia occidentalis soluat expensas quattuor galearum grossarum/ quarum due sunt de constantinopoli/ et due aliunde pro conducendo

Sessio decimanona

dum tempus erit ad portum nostrum ⁊ reducendo constantinopoli dñi
imperatorē et patriarchas et prelatos ecclesie orientalis cum suis vsq;
ad numerū septingentarū personarū. Quibus ipsa occidentalis ecclesia
impensas faciet hoc modo. Quia pro expensis ipsius imperatoris / et
ipsarū septingentarū personarū a constantinopoli vsq; ad portum no-
strum vltimū dabit ipsi imperatori quindecim milia ducatorū. Ad
cto autē vltimo portu vsq; ad locum dicte Synodi / et deinde quādiu
manebunt in synodo / et vsq; ad reuersionē ipsorū ad constantinopolim
faciet dicto imperatori cū dictis septingēteis psonis impensas hone-
stas. Item q; infra decem menses incipiendos a mense nouēbris pro
rimē sequēti teneatur sacrum conciliū mittere duas galeas grossas et
duas subtiles versus constantinopolim cum tricenis balistarijs. Su-
per quibus valeis erunt ambasiatores sacri concilij et dñs Demetri-
us protothuesiarius paleologus primus de ipsi ambasiatoribus do-
mini imperatoris. Quiquidem ambasiatores sacri concilij habebūt
secum quindecim milia ducatorum dando domino imperatori pro ex-
pensis suis et patriarcharū / et prelatorū ac aliorum venientū vsq; ad
numerum septingentarū personarum faciendis a constantinopoli vs/
q; ad portum vltimum ad quem debebunt applicare vt supra. Item
predicti ambasiatores sacri concilij ituri cum predictis galeis ordina-
bunt q; decem milia ducatorum erunt parata ad exponendum si neces-
sarium fuerit pro custodia ciuitatis constantinopolitane propter peri-
culum quod posset interuenire a Turcis ciuitati tempore absentie di-
cti imperatoris que pecunie exponantur per aliquem a dictis ambasi-
atoribus sacri concilij deputandis prout necessitas fuerit. Item ordi-
nabunt predicti ambasiatores sacri concilij de expensis duarum galeas-
rum subtilium / et tricentorum Balistariorum pro custodia ciuitatis
Constantinopolitane tempore absentie domini imperatoris / et q; gen-
tes dictarum galearum / et ipsi Balistarij iurabunt in manibus impe-
ratoris fideliter se habere. Et capitanei eorum sint quos imperator
instituerit. Item q; predicti ambasiatores habeant expensas duarū
galearum grossarum tot quot expēdi consueuerunt in armando ta-
les galeas. Item q; huiusmodi ambasiatores sacri concilij ituri cum
predictis galeis ad constantinopolim nominabunt domino impera-
tori portum ad quem vltimo debet applicare / et locus vnus de pre-
nominatis in quo esse debeat dicta vniuersali Synodus. Labora-
bunt tamen cum omni instantia vt ciuitas ipsa Basiliē eligatur pro-
ut sperandum est. Item q; hoc sacrum Basiliē. concilium interim
stabit in Basilea firmiter nec dissoluetur legitimo impedimento ces-
sante quo interueniēte quod deus auertat pro continuatione sui iuxta
dispositionem capituli frequēs; ad aliam ciuitatem se transferret. Et
in casu quo domin⁹ imperator non contentaret de isto loco tunc infra
mensem postq; prefatus dñs imperator applicuerit ad dictū portum.

Sessio decimanona

ultimū sacrum cōcilium se transferret ad unū de p̄dictis locis nominatis
p̄ ipm sacrum cōcilium vt supra dictū est eligendum. Item q̄ in omnes
eventū p̄dicta oīa vtrinq; adimpleant. Item q̄ p̄dicta oīa fiāt firmi
orū modo et cū maiori robore z securitate quo fieri possunt p̄ sacrum cō
cilium videlicet p̄ decretū et sub bulla. Item q̄ p̄dictis oībus cōclūsis z
cōcordatis ac vt p̄mittit̄ firmiter roboratis sumus pontifex exp̄pressus
p̄beat assensum p̄ suas patentes bullas Et q̄ p̄dicta omnia et singu
la intelligi debeant bona fide sine dolo et fraude z absq; impedimento
legitimo z manifesto. Hīs omnib; adimpletis dicūt supradicti am
basiatores grecorū et p̄mittunt q̄ omnino venient/ etiā si bellum foret
et instaret civitati Et ob earū oīm rerum cōfirmationē traudent manda
tum p̄fati imp̄atoris sub bulla aurea sacro cōcilio/ et p̄ p̄fato imp̄ator
re ipsi z alij iurabūt scribendo z subscribēdo p̄pter firmā z veram fidē
Offeri debeat cū deo vniuersalis sancta Synodus/ si mors imp̄ato
ris nō intervenerit aut impedimentū aliquod manifestum et verū q̄
fugī vitariq; non possit. Postremo petitiū est ab ipsīs ambasiatori
bus Grecorū vt exponerent quedā noīa in eorū instructionibus cōte
ta Et primo quid intelligunt per verbum Synodus vniuersalis. Re
sponderunt q̄ papa et patriarche sint in dicta Synodo per se vel pa
ratores suos similiter et alij p̄lati sint ibidem vere vel representatiue pro
mittētes vt supra/ q; dñs imp̄ator grecorū z patriarcha cōstantinopo
litanus inter erunt personaliter. Libera et inuolēta hoc est q̄ vnici
q; liceat libere dicere iudiciū suū sine cuiusq; impedimento vel violē
tia. Sine contentione hoc est sine cōtentione rixosa et contumeliosa.
Non tamē excludunt̄ disputatiōes et colloquitiōes necessarie pacifice
honeste et charitative. Apostolica z canonica hec nomina quō intel
ligi debeant/ z de modo p̄cedēdi in Synodo remittunt se ad ea que
ipsa vniuersalis Synodus declarabit et ordinabit. Item q̄ imp̄ator
Grecorū et eorū ecclesia habeat honores suos hoc est quos habebat tē
pore exortū p̄sentis scismatis saluis semp iuribus honoribus priuile
gijs et dignitatibus sumi p̄ntificis et romane ecclesie et imp̄atoris ro
manorum Et q̄ si qua dubitatio oriāz stetur declarationi vniuersalis
conclij p̄fati.

¶ Sequitur tenor mandati domini imp̄atoris sub bulla au
rea de greco in latinum translato.

Quonia: missi fuerūt ad sacrosctm̄ cōcilij generale Basili
en. nri z iperij nri ambasiatores familiar' nri p̄houestias
nri Demetri' Paleolog' met: orides/ z honorā dissim' in
sacris monachis abbas sacri monasterij scti Demetri' z fa
miliar' nri iohes dissipat' / ad p̄stitutionē a nobis sollicita
ti general' z comenici cōcilij p̄vniōe p̄meditata eccl'iaz xpi z dedim' eis
ambasiatorib; p̄fectā z plenā potestē z bayliam sup z in p̄dictis Mandat
dissim' z ordinat imperiū nostrum p̄ p̄sens crisobulū suū q̄ omnia

Sessio decimanona

et singula illa que ordinauerint pmiserint iurauerint fecerint et consti-
tuerint per scripturam siue scripturas sup pdictis prefati nostri ambasia-
tores reputent a nostro imperio et affirmata sint tanq̄ si a psona nra
psentialiter facta ordinata pmissa et iurata forent. Et si cōtingeret im-
pedimentū aliquod vel mors in aliquo ditorū ambasiatorū / tunc q̄
factum est et pmissum erit per duos ex eis firmū et validum sit tanq̄ si
per oēs tres factum foret et in robur et firmitatē pdictorū iurat Impe-
rium nostrū per iuramentū debitū et pdicens nobis tanq̄ christiano
fidelī imperatori / et per orationē et benedictionē sancti mei imperato-
ris dñi et patris nostri felicitis memorie / et per animā meā factūq̄ est
psens Erisobulū imperij nostri. Amūdi creatione. Sexmillesimonō /
gentesimoquadragessimosecūdo. Et dñi nostri Jesu christi natiuitate
Villesimoquadringentesimotricefimotertio die. xi. Nouēbris Constā-
tinopoli in pallatio nostro imperiali Et subscriptū litteris rubeis ma-
nu nra ppria more imperiali cū pendēti aurea bulla.

Littera dñi patriarche cōstantinopolitani de greco in la-
tinū translata sub bulla plumbea et est talis.

Euseph dei gratia archiepiscopus cōstantinopolitanus noue ro-
me vniuersalis patriarcha reuerēdissimis cardinalibus ro-
mane ecclesie. Et reuerēdis ep̄is. Et omnibz alijs deuotis
cōgregatis in synodo Basiliē. cōdignam et condecentem
mitto vobis omnibz ea qua teneor charitate et amicitia spi-
rituali salutē litteras reuerentie v̄e recepimus per reuerendū Antho-
niū ep̄iscopū Sudeñ. et fratrem Albertū de crispiis sacre theologie magi-
strū oratores vestros / ex quibz et etiā relationibz prefatorū bene norau-
mus optimā dispositionē atq̄ intētiōē deo amabilē quas. v. R. pro
tota xpianitate gerit et specialiter pro nobis id est p vnitatē ecclesie sacre
xp̄i. Et sup hoc letati fuimus maximū qm̄ hortamini nos p illis pro-
q̄bus et nos iam diu hortari sumus instanter eccliam romanā. Dul-
tociens em̄ scripsimus et misimus illud pro vnitatē pdicta vt oibus pa-
tet. Tantis autē legatiōibz ex parte nra factis et tanta sollicitudine ostē-
sa nō pmiserunt tamē circūstantie rerū vt finem acciperet nostras volū-
tas et tractatus. Ad psens igitur de istis isdem et cōsimili et eadē dispo-
sitiōe. v. R. scribimus querētes fieri cōciliū icomenicū sub psentia om-
niū psonarū necessario debentiū ad esse secundū antiquū ordinē et con-
suetudinē. Et tale conciliū fieri canonicū liberū inuiolatū et simpliciter
secūdū formas antiquorū icomenicorū cōciliorū. Et illud omne qd̄ deo
dante in tali cōcilio vnanimiter et cōcorditer cōclusum fuerit hoc firmū
habere indubitātē et sine cōtradictione et lite quacūq̄ / que oia dicta
fuerint cōcessa et cōfirmata a sancta romana ecclesia per plures legatio-
nes ad eam nostrī parte factas. Impedita vero fuit istorū conclusio et
effectus ppter tēporales circūstantias vt supra dictū ē. Sed qm̄. v. R.
in psenti tēporā. pmp̄tudinē sup istis ostendit per legationē specialē

Sessio decimanona

fecit pro istis / et horata nos fuit litteris z relationibus suoz oratoz
ppter hoc z nos mittimus ambasiatores nostros familiare imperij
pthonestiarū Demetriū paleologū methoridē. Et honorandissimus
in sacris monachis abbatē sacri monasterij sancti demetrii ysidoz / et
Jobānē dissipatū per quos petimus et rogamus. v. R. q̄ ad hoc deo
amabile opus vniōis conferatis omnē curam z sollicitudinē vt fiat
z concludat dictum laudabile opus vestris studio et diligētia nostris
correspōdētibus / cū vero sint aliqua necessaria / ad hoc z eius operis
executiua pmissimus de istis p̄dictis nostris ambasiatoribz qui. v. r. la
cuis z darius om̄ia referent z manifestabūt placetqz. R. v. eis dē plenaz
fidem adhibere. Datum in vrbe constātinopoli. Millesimoquadrin
gentesimo tricentesimo tertio die. xv. mensis octobris.

¶ Sequitur cōfirmatio supra dictozū capitulozū.

Synodus auctoritate vniuersalis ecclie p̄senti decreto appro
bat ratificat z cōfirmat / statuitqz z decernit et pollicet ea
z eoz q̄libet seruare / et incōcussa tenere vt p̄mittit. Que
cum ad incrementū fidei ortho dore vtilitatēqz ecclie ca
tholice / et totius populi xpiani p̄tineant omnibz christi fidem diligen
tibus grata plurimū z accepta esse debent. Et qm̄ vt scriptum est ipsi
Directi ppter nōnullas causas postulant vt sanctissimus dñs Eugeni
us papa quartus dictis capitulis z cōventionibz expresse p̄sentiat ne
ppter hoc tantū negligat bonum / ip̄m dñm Eugeniū hec sancta syno
dus cum om̄i charitate obsecrat et deprecatur / ac per viscera misericor
die Iesu xp̄i cum quāta potest instantia exorat ac requirit vt in fauo
rem fidei z ecclie vnitatis p̄fatis capitulis et cōventionibus se
nodali decreto approbatis et ratificatis per suas litteras moze roma
ne curie bullatas expresse assensum prebeat. Datum in sessione pu
blica in ecclia maiori Basiliēn solenniter celebrata. vij. Idus septem
bris. Anno a natiuitate domini. M. cccc. xxxiij.

¶ Decreta de iudeis et neophitis in eadē sessiōe promulgatū
Saluatoris nostri Iesu christi sequēs vestigia. Nec sancta
Synodus illud gerit potissimē in visceribus charitatis vt
omnes euangelicam veritatē agnoscant et in ea postqz ag
nouerint fideliter perseuerent. Proinde vt iudei aliqz infi
dles ad orthodoxam conuertant fidem / quiqz ad ipsam
conuersi fuerint in illa constanter permaneant. His salubribus insti
tutis providere decernens. In primis statuit vt omnes dyocessani
quosdam in litteris diuinis bene eruditos aliquot vicibus annuatim
deputent in locis vbi iudei aut aliqz infideles degunt ad predicandū et
explanandū taliter catholice fidei veritatē / vt ipsi infideles qui au
diunt valeant suos errores recognoscere / ad quam predicatiōē sub
penis tam commercij per fideles illis interdicendi quam alijs ad bec

Sessio decimanona

oportunitis Ipsos infideles cuiuscunq; serus in annis discretionis cō-
stuturos accedere compellant. Ipsi autē dyocelani ac predicantes ita
se erga illos propitios ac charitate plenos exhibeant vt nō solum pro
palatione veritatis sed et alijs humanitatis officijs ipsos christo lu-
crifaciant. Christianos autem cuiuscunq; status aut dignitatis. quo-
modolibet impediētes ne iudei ad huiusmodi predicationem conue-
niant aut arceantur notam fauorē infidelitatis incurrere ipso facto
decernit. Ut autē hec predicatio eo sit fructuosior quo predicantes
habuerint peritiam linguarum omnibus modis seruari precipimus.
Institutionē editam in concilio Niennē. de duobus docere debenti-
bus in studijs ibidem expressis linguas hebraicam arabicam grecā
et caldeam/ que vt efficacius obseruetur rectorēs ipsorum studiorum
inter alia que in assumptione rectoratus iurant. Hoc etiam addi vo-
lumus operam se pro ipsius institutionis obseruatione daturos.
In concilijs etiam illarum prouinciarum in quibus huiusmodi stu-
dia constituta sunt omnino disponatur/ vt ibi qui predictas linguas
docent sunt stipendia debite percipere valeant. Insuper sacros cano-
nes renouantes precipimus tam dyocelanijs q̄. potestatibus secula-
ribus/ vt modis omnibus prohibeant/ ne iudei aut alij infideles chri-
stianos aut christianas in familiares seu seruientes aut filiorum suo-
rum nutrices habeant/ ac ne christiani cum ipsis in eorum festiuitati-
bus nuptijs et conuiijs aut balneis seu nimia conuersatione commu-
nicent. Aut medicos vel matrimoniorum profonctas seu aliorum cō-
tractuum/ mediatores de publico constitutos assumant. Ne alijs pu-
blicis preponant officijs/ aut ad gradus quoscuq; scolasticos ad-
mittant. Nec eis locentur predia vel alij redditus ecclesiastici/ prohibē-
antur etiam libros ecclesiasticos calices cruces et alia ecclesiarū or-
namenta sub pena perditionis rei emere aut pignori sub pena ammis-
sionis pecunie mutuate accipere. Sub grauibus quoq; penis cogan-
tur aliquem deferre habitum per quem a christianis euidenter discer-
ni possint. Quorum vt euitetur nimia conuersatio in aliquibus ciui-
tatum opidorum locis a christianorum cohabitatione separatis ha-
bitare compellantur/ et ab ecclesijs longius quantum fieri potest. Nec
diebus dominicis et alijs solēmbus festiuitatibus apotecas tenere ac
pertas vel in publico laborare psumant.

De his qui volunt ad fidem cōuerti.

Siquis eorum ad fidem catholicam conuerti voluerit bo-
na sua quecuq; habet mobilia et immobilia ei intacta il-
lesa q; permaneant. Quod si huiusmodi bona ex vsura aut il-
licito questu fuerint acquisita/ ac note sint persone quibus
foret de iure restitutio faciēda/ quia non dimittitur pec-
cati nisi restituat ablatum illis restitui omnino oportet. His vero p-
sonis non ex tantibus/ quia talia p manus ecclesie impios essent vsus.

Sessio decimano

conuerteda. Nec sancta synodus vicem gerens vniuersalis ecclesie in fauorem concedit suscepti baptismatis tanquam in pium usum apud ipsos remanere debere. Sub pena diuini anathematis tam ecclesiasticis quam secularibus interdicens ut nullam super his quouis quesito colore molestiam inferant aut inferri patiantur sed magnam se fecisse lucrum existimant dum tales christi lucrati fuerint. Et quoniam ut scriptum est qui habuerit substantiam mundi huius et viderit fratrem suum necessitate habere et clauerit viscera sua ab eo quod charitas dei manet in ipso. Si ipsi conuersionis tempore inopes aut indigentes fuerint per viscera misericordie dei non omnes tam ecclesiasticos quam seculares. Nec sancta synodus exhortatur ut ipsis conuersis manus porrigant adiutrices. Ipsi quoque dyocesanii non solum christianos ad subueniendum illis exhortentur. Sed tam de redditibus ecclesiarum prout poterunt quam de his que ad pauperum usum proprios conuertenda deuoluunt huiusmodi neophitos sustentare non negligant. Ipsosque a detractoribus et tumeliosis paterna affectione defendant et quoniam per gratiam baptismi ciues sanctorum et domesticum dei efficiunt. Longeque dignius sit regenerari spiritu quam nasci carne. Hac edictali lege statuimus ut ciuitatum et locorum in quibus sacro baptismate regenerantur priuilegijs libertatibus et immunitatibus gaudeant que ratione distaxat natiuitatis et originis alij consecuntur. Curent insuper sacerdotes baptizantes et hi qui de sacro fonte suscipiunt tam antebaptismum quam post illos in articulis fidei ac legis noue preceptis catholiceque ecclesie ritibus diligenter instruere et tam ipsi quam dyocesanii operam dent ne cum iudeis seu infidelibus saltem per longum tempus penitus conuersentur. Ne sicut nouiter contingit ab infirmitate curatis modica occasio ad pristinam perditionem reciduos efficiat et quoniam experientia teste mutua inter se neophitorum conuersionem ipsos in fide nostra fragiliores reddere ac saluti ipsorum plurimum officere conuictum est. Exhortatur hec sancta synodus locorum ordinarios ut quantum per incrementum fidei viderint expedire curent. Et studeant neophitos ipsos cum originarijs christianis matrimonio copulare prohibeantur. Et hi neophiti sub grauibus penis ne mortuos more iudeorum sepeliant aut sabbata aliasque solennitates et antique secte ritus quoquomodo obseruent. Sed et ecclesias et predicationes nostras prout alij catholici frequenter et in omnibus se christianorum moribus conformes reddant. Contemptores autem predictorum per sacerdotes in quorum parrochijs siti sunt aut alios ad quos de iure vel antiqua consuetudine de talibus inquirere spectat. Ac etiam per alios quoscumque dyocesanii seu inquisitionibus heretice prauitatis deferant. Et inuocato si opus fuerit auxilio brachij secularis per eos taliter puniant quod et alijs transeat in exemplum. De his omnibus in conualibus prouincialibus et synodalibus diligenter fiat inquisitio et tunc circa episcopos et sacerdotes in premissis negligentes quam ipsos neophitos et infideles predictorum contemptores oportunum adhibeat remedium. Si quis autem cuiuscumque gradus

Sessio vicesima

vel peminente hmoi Neophitos/ne ad obseruationē ritus christiani seu alicui⁹ pmissorū cōpellant foueat atq; defendat penas contra fautores hereticorum p̄mulgatas ipso facto incurrat Neophiti vero si se corrigere post canonicā monitionē neglexerint quin ad vomitū iudaizantes redire compri sint contra eos tanq̄ p̄fidos hereticos fm sacrorum canonum instituta procedat. Si qua vero ipsis iudeis vel infidelibus indulta seu privilegia per quoscūq; ecclesiasticos seu seculares cuiuscūq; status seu dignitatis/etiam si papalis vel imperialis existat cōcessa iam sint vel in futurum cōcedi contingat vergētia quoquomō in detrimentū catholice fidei aut nois christiani seu quorūcūq; p̄missorum/hec sancta Synodus cassa et irrita esse decernit Decretis et cōstitutionibus apostolicis/ac Synodalibus que sup̄ premissis sunt cōdita in suo robore duraturis Et vt hmoi sancte cōstitutionis iugis memoria habeatur Et ne quisq; ipsi⁹ ignorantia p̄tēdere possit Juber hec sancta Synodus vt per singulas cathedrales et collegiatas ecclesias/aliaq; pio loca in quibus vbentor est fidelium cōkursus semel in anno ad minus in tra diuina promulget Datum in sessione publica ipsius sancti Synodi in ecclesia maiori Basiliē solenniter celebrata vij. Idus septembris. Anno a natiuitate dñi Mcccxxxiiij.

Decretū de cōcubinarijs in sessione vicesima promulgatū.

Acrosctā generalis syno-

Synodus Basiliē in spiritus sancto legitime congregata vniuersalem ecclesiā representans ad p̄petuam rei memoriam Quicunq; clericus cuiuscunq; status conditionis religionis dignitatis/etiam si pontificalis vel alterius peminente existat/qui post huius cōstitutionis noticiā quā habere p̄sumat p̄ duos mēses post publicationē eiusdē in ecclesijs cathedralibus quā ipsi dyoecesani omnino facere teneant/Postq; eadem cōstitutio ad eorum noticiā puenit fuerit publicus cōcubinarus a p̄ceptione fructū omnium suorum beneficiorū triū mensium spacio sit ipso facto suspensus/quos suus superior in fabricam vel altam euidentem ecclesiarū vtilitatem et quibus hī fructus p̄cipiunt conuertat/necnon et hmoi publicum cōcubinariū vt primū esse talem innoterit/mox suus superior monere teneat/ vt infra breuissimū terminū cōcubinā dimittat. Quā si nō dimiserit vel dimissam/aut aliā publice resūperit Juber hec sancta Synodus vt ipm suis omnibus beneficijs omnino priuet Et nō bilominus hī publici cōcubinarij vsq; quo cum eis per suos superiores post ipsarum cōcubinarij dimissionē manifestamq; vite emēdationē fuerit dispēsatū/ad susceptionē quorūcūq; honorū dignitatū beneficiorū vel officiorū sint inhabiles Qui si post dispēstationē reciduo vomitū ad hmoi cōcubinariū publicū redierint sine spe alicui⁹ dispēratio-